

TEKEL İŞÇİLERİNİN EYLEMİ VE EMPERYALİZMLE MÜCADELE

Baran Dergisi, 1 Nisan 2010

Yıldırım Koç

Tekel işçilerinin Ankara'daki 78 günlük direnişi, Danıştay 12. Dairesi'nin 1 Mart 2010 günü verdiği yürütmeyi durdurma kararıyla sona erdi. Danıştay, işçilerin iş sözleşmelerinin 31 Ocak tarihinde sona erdirildiğini ve kendilerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C maddesinde düzenlenen "geçici personel" statüsüne geçip geçmeme konusunda 30 gün süre tanıdığını tespit etti. 30 gün süre tanıyan Bakanlar Kurulu kararının 4 Şubat 2010 günü yayımlanmasının haksızlığa neden olacağını belirtti ve 30 günlük sürenin işlemesine ilişkin yürütmeyi durdurma kararı verdi.

Danıştay'ın bu kararından sonra eylem sona erdirildi.

Eylem yenilgiyle sonuçlanmadı; ancak istenilenlerin elde edilmesini de sağlayamadı.

Eylem devam ederken eleştiri getirmek doğru olmayabilir. Ancak Ankara'daki eylem sona erdikten sonra, bu eylemin önemli bir eksikliğini dostça dile getirmek gerekiyor.

Tekel işçilerini sıkıntıya sokan kararı kim aldı?

AKP.

Eylemde AKP'ye yönelik eleştiriler dile getirildi.

Ancak daha önemli bir soru var.

AKP'nin iktidarda olduğu 58., 59. ve 60. Hükümetleri ve onlardan önce 57. Hükümeti (Bülent Ecevit'in başbakanlığındaki DSP-MHP-ANAP Koalisyon Hükümetini) Tekel'in özelleştirilmesine zorlayan asıl güç kim?

Emperyalizm; ABD emperyalizmi ve Avrupa Birliği emperyalizmi.

Emperyalizm bu mücadelede Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası'nı da kullandı; doğrudan doğruya talimatlar da verdi. Avrupa Birliği'nin 1999 yılı sonlarından itibaren "İlerleme Raporu" adı altında Türkiye'ye verdiği talimatların hepsinde özelleştirmelerin hızlandırılması isteği vardır. ABD'nin kontrolü altındaki IMF ve Dünya Bankası da tekrar tekrar bu istekleri gündeme getirdi.

Tekel'in özelleştirilmesine karşı verilecek mücadelede asıl düşman, emperyalizmdir; ABD'dir, Avrupa Birliği'dir.

Tekel direnişini sık sık ziyaret eden ve gelişmeleri izlemeye çalışan biri olarak, bu eylemde emperyalizmle mücadele konusunda önemli bir çaba göremedim. Meseleye bu açıdan baktığımdan, gözlerim hep ABD ve AB emperyalizmine karşı mücadeleyi öne çıkaran pankart aradı. Bulamadım.

Tekel direnişçileri, "Tekel vatandır, vatan satılmaz" sloganını sık sık kullandılar.

Ancak "Kahrolsun ABD ve AB emperyalizmi" sloganını kullanmaktan kaçındılar.

Bu önemli eksiklik, başka eksiklikleri ve eylemin amaçlarına ulaşamamasını getirdi.

Her mücadele müttefiklerle geniş bir cephe kurarak kazanılır. Müttefikleriniz yoksa yenilirsiniz.

Tekel işçilerinin özelleştirme karşıtı mücadelesinde en doğal müttefikleri kimdi?

Tütün üreticileri.

Emperyalizm, tütün üreticilerini yoksulluğa ve hatta açlığa mahkum etti.

Devletin resmi rakamlarına göre, Türkiye'de 1998 yılında 622 bin tütün üreticisi vardı. Tütün üretimi ortalama 8-9 dönüm kıraç toprakta yapılır. Emek yoğun bir üretimdir. Bu kadar küçük bir arazide ekilen tütün, bir ailenin geçimini mütevazı ölçülerde sağlamıştır, sağlamaya devam edebilir. Emperyalizmin oyunlarına gelen ve dayatmalarına direnemeyen hükümetlerin uyguladıkları yanlış politikalar nedeniyle, 2009 yılında tütün üreticilerinin sayısı 80 bine inmişti. Diğer bir ifadeyle, yaklaşık 540 bin tütün üreticisi aile, yaklaşık iki milyon insanımız tütün üretiminin dışına itildi. 8-9 dönüm kıraç arazide başka hiçbir ürün bir ailenin geçimini sağlayamaz. Bu insanlarımız, emperyalizmin saldırısı karşısında açlığa mahkum edildi.

Tekel işçileri ve sendikaları Tekgıda-İş, emperyalizmin saldırısının kurbanı tütün üreticileriyle emperyalizme karşı bir cephe kurma çabasına girmediler. Belki bazı görüşmeler yaptılar; ancak böyle bir cephenin oluşturulması için ciddi bir girişimde bulunmadılar, kampanyalar düzenlemediler. Halbuki emperyalizmin kurbanı Tekel işçileriyle emperyalizmin kurbanı tütün üreticilerinin ittifakı, Türkiye'nin her tarafında büyük bir hareketlilik sağlayabilirdi.

Önümüzdeki günlerde elektrik üretimi ve şeker fabrikalarının özelleştirilmesi hızlanacak.

Türkiye’de bir dönem elektrik üretim, iletim ve dağıtımı, Türkiye Elektrik Kurumu’nun (TEK) kontrolü altındaydı.

TEK, 1970 yılında kurulmuştu.

1993 yılında TEK’i, Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş. (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) olarak ikiye böldüler.

TEAŞ’ı 2001 yılında Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ), Elektrik Üretim A.Ş.(EÜAŞ) ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) olarak üçe parçaladılar.

Şimdi TEDAŞ’ın bağlı şirketleri ve bazı hidroelektrik santraller özelleştiriliyor.

Sırada termik santraller var.

Enerji üretimimiz ve dağıtımımız da hızlı bir biçimde yabancıların eline geçiyor.

Enerji üretimimizi sağlayan işçi, sözleşmeli personel ve memurların örgütlü buldukları sendikalar, TES-İŞ, Türkiye Maden-İş, ESM, Türk Enerji Sen, Enerji-Bir-Sen’dir. Bu kuruluşlarımız, üyelerinin işyerlerinin özelleştirilmesine karşı mücadele etmek zorundadırlar. Bu mücadelede başarı ise, emperyalizme karşı bir cephe oluşturmaktan geçmektedir.

Aynı durum, şeker fabrikalarının özelleştirilmesinde de geçerlidir. Emperyalist güçler, nişasta bazlı tatlandırıcıları ve dünyanın başka bölgelerinde ucuza ürettirdikleri şeker kamışı şekerini Türkiye’de pazarlayarak, şeker pancarı üreticilerini ve şeker fabrikalarımızı yok etme çabasındadır.

İşçi ve memur örgütlerimiz, emperyalizme karşı tavır almadan, emperyalizmle mücadele etmeden ekmeklerini ve haklarını koruyamazlar. Ancak ne yazık ki bu konudaki büyük eksikliklerini giderme konusunda ciddi bir çaba içinde gözüküyorlar. Hepimizin görevi, sendikacılık hareketinin bu alandaki eksikliğini dostça dile getirilerek, bu çabanın geliştirilmesine katkıda bulunmaktır.

Emperyalizme karşı mücadele edilmeden, ekmek ve hak korunamaz ve geliştirilemez.